

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 maja 2016 r.

Pozycja 370

POSTANOWIENIE z dnia 29 kwietnia 2016 r. Sygn. akt Ts 61/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący i sprawozdawca
Andrzej Rzepliński
Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Firmy Usługowo-Handlowej Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014 r. poz. 272, ze zm.) z art. 64 ust. 3 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 9 marca 2016 r. Firma Usługowo-Handlowa Sp. z o.o. (dalej: skarżąca, spółka) zakwestionowała zgodność art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U.2014.272, ze zm.: dalej: ustawa o ochronie roszczeń pracowniczych) z art. 64 ust. 3 i art. 84 Konstytucji. Zdaniem skarżącej, obowiązek ponoszenia przez podmioty prawne ciężarów i świadczeń publicznych „musi się mieścić w obszarze nienaruszającym istoty prawa własności” i nie może być dla podmiotów gospodarczych nadmiernym obciążeniem.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Wyrokiem z marca 2015 r. Sąd Okręgowy w K. zasądził od skarżącej kwotę 196 222,96 zł tytułem zwrotu środków pieniężnych wypłaconych przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: Fundusz) pracownikom spółki znajdującej się w likwidacji. Wyrokiem z listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację spółki od wyroku sądu I instancji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, zakwestionować zgodność z Konstytucją przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego prawach lub wolnościach albo obowiązkach określonych w Konstytucji. Zasady, na jakich dopuszczalne jest korzystanie

z tego środka ochrony wolności i praw, precyzuje ustawa o z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.203, ze zm.; dalej ustawa o TK). W świetle powyższych unormowań konstytucyjnych i ustawowych nie ulega wątpliwości, że przesłanką dopuszczalności złożenia skargi konstytucyjnej jest naruszenie nie każdego przepisu Konstytucji, ale tylko takiego który wyraża normy regulujące wolności lub prawa człowieka i obywatela. Dlatego zgodnie z art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK skarga konstytucyjna musi zawierać zarówno wskazanie konstytucyjnych wolności lub praw, które zostały naruszone, jak i określenie sposobu ich naruszenia.

2. Przedmiotem skargi jest art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych stanowiący, że przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków tego funduszu powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta funduszu, roszczenia wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy lub roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń.

3. Analiza skargi konstytucyjnej prowadzi do wniosku, że skarżąca nie wskazała naruszonych praw podmiotowych i nie określiła sposobu ich naruszenia.

3.1. Trybunał Konstytucyjny przypomina, że art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK nakłada na skarżącą obowiązek uzasadnienia zarzutów postawionych w skardze konstytucyjnej wraz z powołaniem dowodów na ich poparcie. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wielokrotnie podkreślano, że prawidłowe wykonanie przez skarżącą obowiązku przedstawienia, jakie konstytucyjne prawa lub wolności i w jaki sposób zostały naruszone przez przepisy stanowiące przedmiot wnoszonej skargi konstytucyjnej, polegać musi nie tylko na wskazaniu (numerycznym) postanowień Konstytucji, z którymi – jej zdaniem – niezgodne są kwestionowane przepisy, ale również na przedstawieniu treści prawa lub wolności wywodzonych z tych postanowień, a naruszonych przez prawodawcę. Powinna temu ponadto towarzyszyć szczegółowa i precyzyjna argumentacja prawna, która uzasadni stawiane w skardze zarzuty. Z powyższego obowiązku nie może zwolnić skarżącej, działający z własnej inicjatywy, Trybunał Konstytucyjny, który – zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o TK – orzekając, jest związany granicami skargi konstytucyjnej (zob. *mutatis mutandis* postanowienie TK z 14 stycznia 2009 r., Ts 21/07, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 91). W konsekwencji niedopuszczalne jest samodzielne precyzowanie przez Trybunał, a tym bardziej uzasadnianie – jak w rozpatrywanej sprawie – jedynie ogólnikowo i niezwykle lakonicznie sformułowanych zarzutów niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów ustawy (por. postanowienie TK z 4 lutego 2009 r., Ts 256/08, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 138).

3.2. Skarżąca w *petitum* skargi wprowadziła powołała wzorce kontroli konstytucyjności kwestionowanego w niej przepisu, jednakże w jej uzasadnieniu nie wyjaśniła, w jaki sposób zostały one przez ten przepis naruszone. Uchybienia formalne w tym zakresie polegają na niewskazaniu sposobu naruszenia jej praw podmiotowych (wynikających z art. 64 ust. 3 Konstytucji) oraz na powołaniu wzorca, który nie jest źródłem praw podmiotowych (art. 84 Konstytucji).

3.2.1. Pierwszym z powołanych przepisów Konstytucji, które zostały – zdaniem skarżącej – naruszone w jej sprawie, jest art. 64 ust. 3 Konstytucji. Zgodnie z tym postanowieniem ustawy zasadniczej własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności.

3.2.2. Skarżąca powołując go, nie wskazała jednak przy tym wprost prawa podmiotowego, które w jej przekonaniu zostało naruszone przez art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie rosz-

czeń pracowniczych, ograniczyła się jedynie do przytoczenia swej opinii o niekonstytucyjności zakwestionowanego przepisu wyrażonej w postępowaniu sądowym.

3.2.3. Skarżąca nie wyjaśniła także, czego wymaga art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK, w jaki sposób zaskarżony przepis prowadzi do naruszenia jej praw podmiotowych.

3.2.4. W tym kontekście Trybunał Konstytucyjny przypomina, że regulacje prawne dotyczące obowiązków ponoszenia ciężarów publicznych mają wyraźną podstawę konstytucyjną (art. 84), i że ich dopuszczalność nie może być rozpatrywana w kategoriach ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych wolności i praw, lecz musi być analizowana w kategoriach relacji między obowiązkami konstytucyjnymi, z jednej strony, i ochroną konstytucyjnych wolności i praw, z drugiej strony. Jak bowiem stwierdził Trybunał w wyroku z 22 maja 2002 r., sprawa K 6/02, obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, nie jest ograniczeniem, którego dotyczy art. 31 ust. 3 Konstytucji, chociaż jego zakres i treść mogą być kontrolowane z punktu widzenia zgodności z Konstytucją (OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 33, s. 439). Aby jednak zakwestionować zgodność z Konstytucją nakładania podatków i ciężarów publicznych, nie wystarczy powoływać się na samą ingerencję w prawo własności (majątek) *sensu largo* czy prawo do wolności działalności gospodarczej, należy jeszcze uprawdopodobnić, że doszło do naruszenia tych praw (ich istoty) lub – co najmniej – utrudnienia ich urzeczywistniania (por. wyrok TK z 7 czerwca 1999 r., sprawa K 18/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 95). W szczególności mogłoby to polegać na wykazaniu, że zakwestionowane przepisy kształtują obowiązek ponoszenia ciężarów publicznych w sposób prowadzący do drastycznego i nieproporcjonalnego ograniczenia swobody korzystania ze środków majątkowych skarżącej (por. wyrok TK z 16 października 2007 r., sprawa SK 63/06, OTK ZU nr 9/A/2007, poz. 105) oraz do uniemożliwienia prowadzenia przez nią działalności gospodarczej.

3.2.5. Rozważania skarżącej dotyczące obowiązku ponoszenia kosztów świadczeń na Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (niepowiązane z art. 64 ust. 3 Konstytucji) koncentrują się wyłącznie na problemie wysokości kwoty tych świadczeń przewidzianej do zwrotu na rzecz funduszu, w szczególności w związku z możliwością przekroczenia przez nią kwoty wpłaconych przez skarżącą składek na ten Fundusz. Nie podjęła ona próby uprawdopodobnienia, że obowiązek zwrotu całości kwoty świadczeń wypłaconych pracownikom z funduszu w związku z upadłością spółki prowadzi do drastycznego i nieproporcjonalnego ograniczenia swobody w korzystaniu ze środków majątkowych.

3.2.6. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 84 Konstytucji, Trybunał Konstytucyjny przypomina, że wydane w pełnym składzie postanowienie z 16 lutego 2009 r. (sprawa Ts 202/06, OTK ZU nr 1/B/2009, poz. 23) przesądza, że z tego przepisu ustawy zasadniczej nie wynika żadne prawo podmiotowe, formułuje on bowiem zasadę powszechności opodatkowania, jest więc jedynie podstawą nakładania obowiązków na obywateli, a nie wywodzenia z konstytucji konkretnych wolności lub praw.

3.3. Z powyższych względów Trybunał uznał, że rozpatrywana skarga konstytucyjna nie może zostać merytorycznie rozpoznana i na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 w związku z art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK odmówił nadania jej dalszego biegu, gdyż wydanie orzeczenia w sprawie jest niedopuszczalne.